

Жалба Институту за љекове и медицинска средства Црне Горе због упутства Ковид вакцина

Advokat
Miomir V. Joksimović

INSTITUT ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
CRNE GORE
ZA
AGENCIJU ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

Žalilac:

NVO Front narodna pravda, Njegoševa bb, Nikšić,
koju po punomoćju zastupa Miomir Joksimović, advokat iz Podgorice, sa sjedištem kancelarije u ul.
Vaka Đurovića bb.

U skladu sa članom 34 Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Službeni list Crne Gore“ br. 44/12 i 30/17) i članom 119 Zakona o upravnom postupku („Službeni list Crne Gore“ br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), podnosi:

Ž A L B U
na Rješenje broj 3020/21/245/2-5953 od 17.09.2021. godine

Institut za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore (u daljem tekstu: prvostepeni organ) donio je dana 17.09.2021. godine Rješenje broj 3020/21/245/2-5953, kojim se odbija zahtjev za slobodan pristup informacijama podnijet od strane ovdje imenovanog žalioca. Predmet navedenog zahtjeva odnosio se na dostavljanje originalnih uputstava za sve COVID vakcine (na stranom jeziku) kao i prevod uputstava za sve vakcine na srpskom jeziku i dostavljanje Ugovora o kupovini vakcina sa klauzulom ko se odriče odgovornosti u slučaju nus efekta vakcina.

Ovim putem stranka preko svog punomoćnika u zakonskom roku izjavljuje žalbu na pobijano Rješenje i to:

- Zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja;
- Zbog pogrešne primjene materijalnog prava;
- Zbog povreda pravila postupka.

Dispozitiv i obrazloženje Rješenja su nerazumljivi i nejasni, prvostepeni organ odbija zahtjev za slobodan pristup informacijama u cjelosti navodeći kao razlog postojanje poslovne tajne, dok dalje u dispozitivu i obrazloženju Rješenja upućuje stranku na informacije koje se nalaze na web stranici Instituta. Kako su tražene informacije bile predmet zahtjeva, a nalaze na sajtu Instituta, nije jasno kako ovaj podatak predstavlja poslovnu tajnu odnosno da li organ dozvoljava ili odbija pristup tražnoj informaciji.

Osporavano rješenje donijeto je uz pogrešnu primjenu materijalnog prava, što vodi povredi pravila upravnog postupka uz pogrešno i netačno utvrđeno činjenično stanje.

Ističemo da je prvostepeni organ u konkretnom predmetu donio odluku suprotno Ustavu Crne Gore, kao krovnom pravnom aktu. Naime, Rješenjem broj 3020/21/245/2-5953 prvostepeni organ odbija zahtjev za slobodan pristup informacijama, a kao razlog u dispozitivu rješenja ističe da traženi podaci predstavljaju poslovnu tajnu, te da iz tog razloga nisu dostupni široj javnosti. Međutim, članom 51 stav 2 Ustava Crne Gore propisano je da: „Pravo pristupa informacijama može se ograničiti ako je to u interesu: zaštite života; javnog zdravlja; morala i privatnosti; vođenja krivičnog postupka; bezbjednosti i odbrane Crne Gore; spoljne, monetarne i ekonomske politike.“

Dakle u skladu sa citiranim članom ustava informacija može biti uskraćena samo ako ugrožave neki od gore jasno definisanih interesa i to mora biti nedvosmisleno navedeno i obrazloženo u aktu kojim se informacija uskraćuje a što u konkretnom nije slučaj jer ne postoji nikakvo obrazloženje na koji se način davanjem tražene informacije ugrožava i koji to interes iz citiranog člana Ustava.

Takođe, ukazujemo da je u dispozitivu i obrazloženju predmetnog rješenja prvostepeni organ uputio ovdje žalioaca na uputstva koja se nalaze u registru lijekova koji je dostupan na portalu Instituta www.cinmed.me. Za pristup informacijama o lijekovima na sajtu Instituta potrebno je da građanin posjeduje specifične podatke za svaki konkretan lijek, a kojima isti ne raspolaže, s obzirom na složenost tih podataka koja mogu dati samo stručna lica. Tako se u pretrazi registra traže: naziv, farmaceutski oblik, proizvođač, režim izdavanja lijeka, broj rješenja, način oglašavanja lijeka, INN, ATC, nosilac dozvole, oznaka posebne upotrebe, datum rješenja. Krajnje je nejasno na koji bi način zainteresovani građanin mogao doći do traženih podataka. Pozivamo drugostepeni organ da posjetom priloženom linku utvrdi tačnost iznesenih navoda.

https://www.calims.me/Portal/faces/registarHumani?_adf.ctrl-state=aakadnhfx_276&_afLoop=27817286918573971

Osim navedenog ovdje posebno ističemo da je ovakva odluka prvostepenog organa u pružanju informacija građanima diskriminatorna, antisocijalna i suprotna službi javnom interesu zbog čega državna uprava i postoji iz razloga jer je opšte poznato da pristup internetu i pristup računarima nema svaki građanin u Crnoj Gori, odnosno po zvaničnim podacima Monstata sa zadnjeg popisa 48% građana Crne Gore ne poznaje rad na računarima i nije digitalno pismeno. Pa se postavlja pitanje ako je jedini izvor informacija o predmetnom zahtjevu na sajtu Instituta odnosno na internet stranici kako da građani, koji nemaju pristup internetu i koji nisu digitalno pismeni, mogu izvršiti uvid u tražene informacije.

Dalje, Zakonom o tajnosti podataka („Službeni list CG“ 74/2020) poslovna tajna kao takav izraz nije predviđena u sistemu tajnosti podataka, pristupa tajnim podacima, čuvanja, korišćenja, evidencije i zaštite tajnih podataka. Ipak, ako se radi o tajnom podatku prvostepeni organ u odgovoru nije dostavio dokaz da se radi o podatku kome je određen stepen tajnosti. Naprotiv, prvostepeni organ odbija Rješenje pozivajući se na član 27 Zakona o lijekovima („Službeni list CG, br. 80/20) slobodno tumačeći da tražene informacije potpadaju pod ovaj član ne pozivajući se precizno na konkretan

stav ovog člana niti na jednu od tri tačke koje jasno propisuju uslove koji moraju biti ispunjeni da bi se neki podatak mogao smatrati tajnim.

Može se zaključiti da prvostepeni organ samoinicijativno određuje pojam poslovne tajne, te stoga ovakav postupak nije cjelishodan i suprotan je zakonskim propisima Crne Gore.

Kako je prvostepeni organ svoju odluku u Rješenju opravdao postojanjem poslovne tajne, a poslovna tajna definisana Pravilnikom o poslovnoj tajni, slijedi da u uvodu predmetnog Rješenja isti organ nije naveo ovaj propis, te i da svoju odluku nije donio u skladu sa pravilnikom, pa Rješenje u skladu sa zakonom o upravnom postupku nezakonito.

Kako je poznato, Institut za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore (ovdje prvostepeni organ) od svog osnivanja kontinuirano teži ka implementaciji najviših evropskih i međunarodnih standarda i postizanju kvaliteta, nepristrasnosti i transparentnosti u radu. Članom 22 Zakona o lijekovima propisano je da Institut učestvuje u usklađivanju propisa iz oblasti lijekova sa propisima Evropske unije i propisima i smjernicama međunarodnih institucija. Međutim, konkretna odluka o uskraćivanju traženih informacija (pogotovo jer se radi o COVID informacijama) kosi se sa svim propisima i direktivama Evropske unije i međunarodne zajednice. Ovdje citiramo član 4 stav 1 Uredbe (EZ) br. 1049/2001 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 30. maja 2001. godine, o javnom pristupu dokumentima koji glasi:

1. Institucije uskraćuju pristup dokumentu ako bi njegovo otkrivanje ugrozilo zaštitu:

(a) javnog interesa koji se odnosi na:

- javnu sigurnost,
- obranu i vojna pitanja,
- međunarodne odnose,
- finansijsku, monetarnu ili ekonomsku politiku Zajednice ili koje države članice;

(b) privatnost i integritet pojedinca, posebno u skladu s propisima Zajednice o zaštiti osobnih podataka.

2. Institucije uskraćuju pristup dokumentu ako bi njegovo otkrivanje ugrozilo zaštitu:

- komercijalnih interesa fizičke ili pravne osobe, uključujući intelektualno vlasništvo,
- sudskog postupka i pravnog savjetovanja,
- svrhe inspekcija, istraga i revizija, osim ako za njegovo otkrivanje postoji prevladavajući javni interes.

Očigledno je da prvi organ nije naveo koji od navedenih interesa štiti svrstavanjem traženih informacija pod „poslovna tajna“ na osnovu čega je uskratio dostavljanje istih, pa je nejasno kako Institut predmetnim rješenjem i odlukom donesenom u suprotnosti sa propisima i stavovima Evropske unije, teži u svom radu ka implementaciji najviših evropskih i međunarodnih standarda.

Ovim putem ukazujemo i na to da Vodič za pristup informacijama koji se nalazi na web stranici Instituta nije u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama. Naime, članom 11 Zakona o slobodnom pristupu informacijama organ vlasti dužan je da sačini, objavi na svojoj internet stranici i redovno ažurira vodič za pristup informacijama u svom posjedu. U stavu 3 istog člana stoji

da je organ vlasti dužan da vodič za pristup informacijama ažurira najmanje jednom godišnje, odnosno u roku od 30 dana od dana promjene vrsta informacija u njegovom posjedu i podataka od značaja za pristup informacijama. Vodič koji se nalazi na web stranici Instituta donesen je 23.05.2019. godine, do dana pisanja ove žalbe prošlo je više od dvije godine i četiri mjeseca a vodič za pristup informacijama nije ažuriran. Koliko je nelogičnosti i koliko je nepouzdan vodič za pristup informacijama govori i činjenica da u vodiču stoji i upotrebljava se stari naziv „Agencija za lijekove i medicinska sredstva“, zatim imenovani direktor u vodiču je dr Milorad Drljević, dok je u predmetnom Rješenju u potpisu direktora Mr Mira Kontić. Iz ovoga se može zaključiti da Vodič nije u skladu sa zakonom, te i da sami postupak dobijanja informacija ne može biti zakonito sproveden od strane Instituta pošto ne posluje u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, a na isti se poziva u predmetnom Rješenju kojim odbija pristup traženoj informaciji.

DALJE POSEBNO UKAZUJEMO da traženu informaciju prvostepeni organ mora da dostavi jer se tiče

PREOVLAĐUJUĆEG JAVNOG INTERESA

da građani imaju pravo da znaju sve podatke o svojstvima medicinskog- VAKCINA sredstva čija je upotreba odobrena i naročito o tome **ko je odgovoran u slučaju štetnih posledica** od primjene tog medicinskog sredstva.

Tražena informacija takođe ukazuje na sve tačke iz člana 17 iz ZSPI jer njeno uskraćivanje budi osnovanu sumnju da posotje elementi koji ukazuju na:

1. korupciju, nepoštovanje propisa, nezakonito korišćenje javnih sredstava ili zloupotrebu ovlašćenja u vršenju javne funkcije
 - (pod kojim uslovima su kupljene ili na drugi način nabavljene vakcine);
2. sumnju da je izvršeno krivično djelo ili postojanje razloga za pobijanje sudske odluke
 - (u traženoim informacijama mogu postojati razlozi koji opravdavaju odbijanje primjene medicinskog sredstva a zbog čega su protiv pojedinih građana i pravnih lica pokrenuti postupci pred nadležnim organima dok su pojedini zaposleni ostali bez radnog mjesta);
3. nezakonito dobijanje ili trošenje sredstava iz javnih prihoda
 - (da li se pri nabavsi vakcina sa javnim sredstvima postupalo na zakonit način);
4. ugrožavanje javne bezbjednosti
 - (u slučaju da meidcincko sredstvo može da predstavlja rizik po zdravlje građana);
5. ugrožavanje života
 - (iz istog razloga kao gore);
6. ugrožavanje javnog zdravlja
 - (-II-);
7. ugrožavanje životne sredine.

Posebno ukazujemo na odluke Upravnog suda Crfne Gore u vezi sa istim pravnim pitanjem:

„Organ vlasti može ograničiti pristup informacijama koje predstavljaju poslovnu tajnu SAMO UKOLIKO

DA RAZLOGE koji upućuju na ugrožavanje komercijalnih, ekonomskih i drugih privatnih i javnih interesa, odnosno ako je interes koji je zaštićen značajniji od interesa da se informacija objavi.“

- Presuda Upravnog suda Crne Gore U.br.2708/11 od 28.02.2012. godine;

„Kod ostvarenja prava slobodnom pristupu informacijama nije dovoljno određeni podatak proglasiti „poslovnom tajnom“ da bi pristup tom podatku bio automatski zabranjen, već je u svakom konkretnom slučaju potrebno ocijeniti da li bi se pružanjem tražene informacije značajno ugrozili komercijalni i drugu, ekonomski, privatni i javni interesi, pa zavisno od toga donijeti odluku o zahtjevu.“

- Presuda Upravnog suda Crne Gore U. br. 465/09 od 25.11.2009. godine;

„Po nalaženju suda tuženi organ je bio dužan da u obrazloženju osporenog rješenja navede razloge o tome na koji način bi omogućavanjem pristupa traženim informacijama mogle nastupiti posljedice po interese zaštićene zakonom, odnosno da utvrdi da je zaštićeni interes pretežniji od interesa pristupu informacijama.“

- Presuda Upravnog suda Crne Gore U. br. 1549/15 od 22.01.2016. godine.

Ukazujemo da pored svih navoda iz ove žalbe nezakonitost Rješenja proizilazi i iz svih gore citiranih odluka Upravnog suda Crne čije izvode iz predmetnih odluka dostavljamo u prilogu.

Shodno svemu gore navedenom, a kako prvostepeni organ prilikom donošenja pobijanog Rješenja nije pravilno utvrdio odlučne činjenice potrebne za predmetni zahtjev, a samim tim i pogrešno primijenio materijalno pravo, što je vodilo neminovnoj povredi odredaba upravnog postupka. Shodno svemu predlažemo drugostepenom organu da pobijano Rješenje preinači i naloži dostavljanje traženih informacija odnosno da vrati predmet prvostepenom organu na ponovno odlučivanje, u kom postupku će prvostepeni organ pravilno utvrditi sve odlučne činjenice i uz pravilnu primjenu procesnog i materijalnog prava donijeti zakonito i pravilno Rješenje o ovoj pravnoj stvari, kao i da obaveže prvi organ da nadoknadi troškove podnošenja ove žalbe u iznosu od 400,00€ po AT-u uz uvećanje za PDV.

Podgorica, 01.10.2021. godine

Punomoćnik žalioaca
Miomir Joksimović, advokat

Prilozi:

- Punomoćje;
- Izvod iz odluke Upravnog suda, U. Br. 2708/11 od 28.02.2012. godine;
- Izvod iz odluke Upravnog suda, U. Br. 465/09 od 25.11.2009. godine;
- Izvod iz odluke Upravnog suda, U. Br. 1549/15 od 22.01.2016. godine;
- Rješenje o registraciji za PDV punomoćnika žalioaca.